

Candidatura a President de la Societat Catalana de Física, de

Joan Parellada Sabata

Benvolgut/da company/a,

Com bé saps en Josep Enric Llebot ha estat cridat a tasques superiors i, per això, s'ha d'elegir un nou president. Crec que aquest fet ens permet ara obrir una reflexió sobre la nostra tasca i per això em presento a president, ja que voldria que la Societat fes més per la Física i pels físics.

Vull que quedi clar que la meva candidatura no és una candidatura contra ningú, i molt menys una oposició a la Núria Ferrer, a qui conec i estimo des de fa quasi 50 anys i amb la que crec compartir aquest desig per tal que la Societat tingui un paper més actiu.

Per a aquells que no em coneixeu, he estat professor de la UB fins fa poc dies i avui ja pertanyo al grup dels jubilats, la qual cosa em dóna tot el temps del món per dedicar-me a la Societat. Vaig entrar a la Secció de Física allà els anys setanta i amb en Jordi Porta vàrem fer els primers números de Treballs de Física, la revista precursora de la Revista de Física. Als anys vuitanta vaig participar en l'organització d'un parell de Trobades a Maó, ja fa més de deu anys que participo en l'Olimpíada de Física i, en la darrera elecció, em vàreu triar per a la junta com a vocal.

Per tot això, la meva candidatura no es pot pensar mai com una crítica a la tasca feta des de fa molt de temps, seria una crítica a mi mateix. Més aviat neix a partir de la constatació que manquen noves activitats pels nou temps, penseu que el concurs fotogràfic és l'única cosa que ara es fa i que no es feia fa deu anys. Potser és aquesta inèrcia el que ens ha portat al fet que quasi tots els membres ja hàgim arribat a una edat avançada i que poc jovent tingui interès en les nostres activitats per esdevenir soci.

De fet em presento per tal d'aconseguir que tots els membres reflexionem sobre què estem fent i quines coses noves caldria engegar. Hi ha molta feina que es pot fer i tampoc voldria jo tenir el personalisme d'assenyalar quines i de quina manera fer-les. Sí que vull treballar per impulsar discussions i anàlisis del que estem fem i de com ho fem, per veure si es pot fer millor i, sobretot, per buscar noves activitats que ens acostin als nous llicenciats, doctors, docents i investigadors que avui crec que tenen la idea que la Societat és una cosa antiga.

No vull acabar aquí, i només com a provocació, voldria llançar unes quantes idees sobre què es fa que potser compartiu o no:

- A l'olimpíada de Física pràcticament ens limitem a triar i portar els nois i noies. No seria més interessant que a un grup més ampli se'ls pogués formar amb més profunditat de la que normalment reben en els seus centres? No tant per quedar millor en la fase espanyola i internacional, sinó per fomentar l'educació en física i tecnologia.
- Penseu que les trobades de Maó són un congrés científic normal? No tindrien més èxit si les anéssim convertint cap a una escola d'estiu per investigadors en formació?
- Si volem fomentar la Física, estem disposats a acceptar treballs escrits en altres idiomes que no siguin el català?
-

Amb relació a noves activitats:

- Si molts del que estem a la Societat també estem a les universitats on es formen els físics, perquè no es fan més coses conjuntament?
- Com podem ajudar als recents graduats a treballar com a físics?
- Com a societat científica, com podem ajudar a la recerca catalana?
- Estem disposats a opinar sobre el material docent per secundària? Fins i tot en camps paral·lels?
- Perquè hi ha tants físics desaprofitats(?) per l'ensenyament de la Física en l'ensenyament oficial?
- Com es pot aconseguir que l'expedient del professorat de secundària reflecteixi les tasques addicionals fetes per activitats de la Societat?
- Com podem ajudar a incrementar la cultura científica de la societat en temes de Física?
- Podem/hem d'esdevenir un "lobby" a favor de la Física davant els poders polítics?
-

Estic convençut que la resposta a aquestes preguntes, i moltes més que m'agradaria que ens plantegéssim, és una tasca que assumirà el nou/nova president/a amb l'ajut de tots. El meu parer com a soci sobre cadascuna d'elles és massa extens per aquesta carta, si el voleu saber estic a la vostra disposició a joan.parellada@gmail.com i mitjançant els procediments que pugui fixar la Societat.

Amb la confiança que actuareu de la millor manera per a la Societat Catalana de Física,
Cordialment

Joan Parellada

Octubre 2017

Curriculum Vitae Joan Parellada

Vaig néixer a Barcelona al juliol de 1947 i per tant ja he fet els setanta anys i estic laboralment jubilat.

Vaig estudiar a diferents centres privats de Barcelona fins el Batxillerat Superior que vaig anar a l'Institut Balmes de Barcelona. Al setembre de 1964 vaig entrar a la UB en el curs Selectiu de Ciències per acabar la llicenciatura de Física al juny 1969.

Coincidint amb el servei militar a Cartagena (Marina), el curs 1969-70 vaig ser professor de l'Instituto J. Martínez Ruiz (Azorin) de Yecla (Murcia).

Al setembre de 1970 vaig esdevenir professor de la UB, diferents categories, dins de l'àrea de Física Atòmica, Molecular i Nuclear. En el curs 1971-72 vaig ser el primer professor de Física a la nova Delegació de la Facultat de Ciències de la UB a Tarragona, que després va esdevenir la Universitat Rovira i Virgili.

Des del setembre de 1973 fins l'octubre de 1976 vaig gaudir d'una beca de la NSF per desenvolupar un treball de recerca a Stevens Tech, Hoboken (NJ) sota la direcció de G.M. Rothberg. A continuació vaig tornar a la UB, ocupant diferents places no permanents, i on vaig presentar aquesta feina com a tesi doctoral al 1977. Al primer semestre del curs 1979-80 vaig tornar a Stevens Tech com a Instructor per encarregar-me d'un laboratori de Termodinàmica.

Des de gener de 1985 fins ara, he estat professor titular dins de l'àrea de FAN en els departaments d'Òptica, ECM i FQA de la UB. La meva activitat acadèmica es pot dividir en tres etapes:

La primera es caracteritza per una activitat investigadora que podríem qualificar de normal. Vaig dirigir la creació d'un grup on s'utilitzava l'espectroscòpia Mössbauer per caracteritzar materials magnètics, essencialment superfícies. El desenvolupament d'eines per interpretar aquests espectres va ser la tesi d'en F. Salvat, que ha seguit en aquest camp i avui és catedràtic UB. Un altre línia de treball amb ceràmiques arqueològiques va permetre a T. Pradell fer la seva tesi i avui és professora a la UPC. Amb l'ajut de més gent vaig dirigir la tesi d'en A. Palet a la Facultat de Belles Arts, on ha estat professor fins la seva recent jubilació. Aquestes tasques van tenir finançament de la CIRIT, de l'"Asesora" i del III Programa Marc.

A començaments dels 90, en F. Salvat ja portava la direcció de la seva pròpia línia de treball en teoria de transport d'electrons i na T. Pradell havia ja llegit la seva tesi i buscava un futur laboral. Com a resultat de tota aquesta tasca hi ha més de trenta publicacions i més de vint participacions en congressos nacionals i internacional.

El segon període comença al setembre de 1993 quan vaig tenir l'oportunitat de passar, com a Director Tècnic de Recerca, a l'equip gerencial de J.M.Bricall. Poc temps després va venir el canvi a l'equip d'en A.Caparrós i en ell, sota la direcció d'en J.Escolano, vaig ser confirmat en el càrrec per donar suport als vicerektorats de recerca. Més tard vaig ser anomenat Director de Planificació Tecnològica, que portava associat la direcció del CIUB (Serveis In-formàtics de la UB). La meva dedicació a la gestió es volia que fos tant intensa que fins i tot se'm va fer demanar una excedència de professor per ocupar, ja no com encàrrec, un lloc de lliure designació en l'equip gerencial.

Com a DTR vaig participar en la implementació del GREC per la gestió de recerca, en el canvi de l'aplicatiu informàtic de la Biblioteca i la seva inclusió en el CCUC, en l'establiment d'un taller de restauració de paper per la Bibliote-ca,... Com a DPT vaig tenir la sort de coincidir amb el començament de l'era Internet i la seva utilització per la

gestió i la docència. Vaig participar en la definició i realització de la primera web de la UB, del primer campus virtual, que la UB fos la primera universitat d'Espanya en dotar de correu electrònic als estudiants i d'un programa de gestió d'SMS per millorar la comunicació entre ells i el professorat, en dotar a la UB de punts d'informació autònoms i en generalitzar les aules informàtiques, en implementar els programes de "renting" per l'adquisició i manteniment dels PCs de gestió i aules,... Moltes d'aquestes coses es van fer en col·laboració amb el Banco Santander, on vaig tenir una participació molt activa al començament, i es diu que va donar origen a Universia.

Malgrat les expectatives de continuïtat, el tercer període comença als meus 55 anys amb el canvi a l'equip gerencial de J. Tugores. Al tornar vaig trobar-me amb un laboratori parcialment canibalitzat, sense espai, finançament ni col·laboradors i amb un entorn molt més difícil.

Per tot això, a més a més de l'activitat docent "normal", vaig dedicar-me a allò que havia impulsat en la meua activitat anterior: emprar eines informàtiques per a la millora docent. Ja al 2002 es va fer un projecte relacionat amb la generació dinàmica d'enunciats de problemes de física, que va ser finançat per l'AGAUR, la UB i una donació de SUN Microsystems en equips informàtics valorada en més de 30.000€. Aquesta activitat queda reflectida en les presentacions a quatre congressos nacionals.

La complexitat del projecte, la necessitat de tenir implementacions i la manca de recursos, va obligar-me a formar-me com a programador, dissenyador i gestor web, aprenent els llenguatges corresponents. Per això se'm va encarregar el disseny i gestió de la web de l'Olimpíada de Física, cosa que porto des de 2008.

Tanmateix, en 2010 en J.M.Plana, VR de les TIC, va demanar-me d'organitzar un cicle de conferències "Les Jornades de Tecnologia Docent" que es van desenvolupar en 15 centres UB amb temàtiques adequades a cada lloc. Aquestes jornades es van oferir per vídeo i estan a UBTv. També s'ha editat un llibre de recensions de totes les conferències. Com a resultat d'una xarrada d'aquest cicle es va constituir un grup PMID per estudiar la utilització d'equips de mesura de respostes d'audiències "clickers", cosa que portà al seus ús en las Facultats de Biologia, Farmàcia i Odontologia.

Finalment el 30 de setembre d'enguany vaig jubilar-me com a professor de la UB, rebent la Distinció Honorífica de la UB i la venia docent per impartir un curs experimental de mecànica a uns estudiants mexicans, dins d'un conveni entre la UB, el CETT-UB i l'Instituto Tecnológico de Monterrey.